

Oddaprosessen.no

Odda er ein gammel industristad. Staden ligg vakkert til inne i fjordarmen. Foto: Odda kommune

*Kultur og næring i smia.
Foto: Odda kommune*

Odda smelteverk ble nedlagt i 2003, etter nærmere 100 år med sammenhengende drift. Bygningsmassen er på rundt 40 000 kvadratmeter. Den tidligere smelteverkstomta byr på spennende muligheter for utvikling. Her finner vi mange bygninger som er karakteristiske for en fabrikkby.

En kombinasjon av natur, kulturminner og aktiviteter skal være med på igjen å gjøre Odda attraktiv for turister og etablerere. Kommunen vil utvikle smelteverkstomta til å bli en levende bydel med kulturminnene som utgangspunkt for ny vekst. Industrisamfunnet Odda er i omstilling. Det er fremdeles et levende industrisamfunn, men det trenger også flere ben å stå på etter at Odda smelteverk ble nedlagt.

Bakgrunn

Odda kommune har en stor by- og sentrumsutviklingsoppgave i den tidligere smelteverkstomta. Istandsetting av bygninger der, i kombinasjon med reiselivssatsing, ny verdiskaping og kompetanseoppbygging, gir et rikt sammensatt prosjekt med spennende synergieffekter.

Odda er rik på kulturarv med sine industrielle kulturminner i verdensklasse. Odda har også store naturkvaliteter. Stedet ligger mellom to nasjonalparker med lett tilgjengelighet til fjord, foss og bre. Tilgjengeligheten og fjordlandskapet var det som gjorde Odda til Norges fremste reisemål for 100 år siden. I mellomtiden har forurensning gjort Odda lite attraktivt som reisemål, men i dag er forurensningen langt på vei borte og naturen danner en flott ramme rundt de mektige industriminnene.

Kommunen og Norsk Vasskraft- og Industristadmuseum i partnerskap har kompetanse på industrielle kulturminner og omstilling, og vil benytte denne i utviklingen av smelteverkstomta. Et mål er å skape ny tro på framtida og inspirere til kreativitet og virkelyst. Tidligere har det med stort hell blitt gjennomført omfattende prosjekter for restaurering og stedsutvikling i Tyssedal, i et partnerskap mellom kommunen, fylkeskommunen, staten, museet og næringslivet. Erfaringer fra disse prosjektene kan gi inspirasjon og kunnskap til andre steder der industri legges ned.

Prosjektet

Prosjektet tar utgangspunkt i restaurering av fysiske kulturminner fra industrien tidlig på 1900-tallet, fortrinnsvis fabrikklokaler i portalområdet på det tidligere smelteverket. Verdiskaping og ny aktivitet inn i de gamle byggene er kjernen her. Innbyggerne i Odda skal få mulighet til å gjenoppdage bygningene og bli stolte av den særpregede arkitekturen. Videre skal prosjektet styrke kompetanse gjennom å øke interessen for kulturminner og industrihistorie, spesielt blant barn og unge, og det skal utvikle industrisamfunnet som reisemål i kombinasjon med bærekraftig bruk av naturen og nasjonalparkene.

Prosjektområdet utgjør samlet sett et særpregt og viktig kulturmiljø, og prosjektet kan ha stor overføringsverdi. Blant annet vil det videreutvikle Odda som kompetansesenter for kulturminner og industrihistorie – særlig når det gjelder prosessindustri, vannkraft og restaurering av teknisk-industrielle kulturminner. Det vil ta vare på ulike industrielle håndverkstradisjoner, styrke det internasjonale samarbeidet på området og aktivt være med på å utvikle en industriell reiselivsrute i Norge.

Bak prosjektet står Odda kommune og Norsk Vasskraft- og Industristadmuseum i partnerskap, med støtte fra blant annet lokal industri og Hordaland fylkeskommune. Odda har stor kompetanse på industri og håndverk med zinkverket Boliden Odda AS og ilmenittsmelteverket Tinfos Titan & Iron AS som motor. Kombinasjonen industri, reiseliv og kulturminner blir nyskapende sammen.

Kontakt

Odda kommune, 5750 Odda.

- Liv Eirill Evensen, prosjektleder og kulturkoordinator i Odda kommune, liv.e.evensen@odda.kommune.no tlf. 53 65 42 58.
- Nina Kongtorp, prosjektansvarlig og tjenesteleder kultur i Odda kommune, Nina.Kongtorp@odda.kommune.no tlf. 975 58 451 / 53 65 42 53.